

24.618 ljudi. Med gori navedenimi prebivalci se je za Slovence vpisalo 18.313 oseb, za Nemce 5422, za Lahe 138, za Čehe 87, za Poljake 6, za Srbo-Hrvate 4, za Rumunca 1, za Magjara in Rusina pa nihče. — Vkljub temu, da so v nekaterih hišah na vso moč iz Slovencev narejali Nemce in je za marsikatero kuharico, katera edino „küß d' Hand“ zna, njen gospod vpisal nemški občevalni jezik, je vendar velikansko število Slovencev v Ljubljani, Nemcev pa le prav za prav nemčurjev ubogo majhna množica. Naj z ozirom na to številjenje kazinarji in njihovi privrženci gredo spat z neslanim svojim trdenjem, da je Ljubljana nemško mesto!!

— (O Presničevi nesvestobi), ki je ljubljansko hranilnico za 25.000 gold. ali morebiti še več okradel in zdaj na Žabjeku goljufivost borsne igre premišljuje, bo predsedstvo in vodstvo hranilnice na to delalo, da se po sodnijski preiskavi na jasno spravi, kako se je vršila ta mnogo let trajajoča prevara, kdo je sokriv te prevare in kako bi se hranilnici prizadeta škoda povrnila. Na premembo pravil (štatutov), katera je od konca do kraja nujno potrebna, pa bodo gospodje, ki imajo hranilnično krmilo v rokah, v smislu „beati vim presidentes“ tako malo mislili, kakor je dozdej toliko let c. k. vlada zanemarila nadzorovati izpolnovanje še teh slabih pravil. Še enkrat pa ponavljamo svojo zadnjo opomnjo, da Presničeva goljufija, če tudi velika, ni v nikakoršno nevarnost spravila denarja, katerega ima kdo hranjenega v hranilnici, ker njeno lastno premoženje presega čez milijon goldinarjev.

Glavna nepravilnost ljubljanske hranilnice je ta, da se je odstranila od prvotnega svojega namena in iz skromne dobrodelne naprave presukala v veliki denarstveni zavod, ki z denarjem srečno baranta.

Po prvem svojem namenu, ko se je ustanovila leta 1821., imela je sprejemati le od malopremožnih ljudi prihranjeni denar in ga varno s poštenimi obrestmi hraniti; zato tudi si je izbrala čebelico za svoje znamenje in si za načelo svoje napisala: „delaj, nabiraj, pomnožuj!“ Ko sta davno že umrla gospoda Anton Galè in župan Hradecki s še nekimi družimi meščani osnovala leta 1821. hranilnico, imela je svojo pisarnico, blagajnico in vse drugo v Galetovi hiši tikoma magistrata pri tleh, kjer ima dandanes gosp. Maček svojo trgovino. Sprejemala je, kakor smo uže gori rekli, s prva v svojo shrambo za primerne obresti le majhne zneske, in po § 5. še zdaj veljavnega opravnega reda se ima vsak znesek, ki v eni vlogi ali knjižici 5000 gold. presega, lastniku odpovedati in izplačati, viših zneskov pa ne jemati.

Poglejmo pa zdaj, kako se ta propis opravnega hranilničnega reda izpolnuje, in ker ni misliti, da hranilnica sama pot povrata nastopi, je dolžnost domačemu časništvu, da ono glas povzdigne in na nujno potrebo prestroja opozoruje. — Iz računskega sklepa za leto 1880 je razvidno, da je izmed 76 vlog 28 taci po od 8000. do 10.000 gld. — 33 taci po 10.000 do 15.000 gold., — 4 po 15.000 do 20.000 gld., — 3 po 20.000 do 25.000 gld., — 4 po 25.000 do 30.000 gld., — 4 pa po 30.000 do 46.000 gld., — tedaj je v le 76 knjižicah v hranilnici nakupičenih 1 milijon in 8000 gold.!!!

Je li to pravilno (statutenmässig) in zakaj ne? Ni li vlada o tem nič vedela? (Konec prih.)

— Za gotovo slišimo, da očetje frančiškani v Kamniku ostanejo učitelji ondašnje ljudske šole.

— Pod generalom Marmontom, ki je v škofiji stanoval, ko je Ljubljana s kranjsko deželo vred bila francoska, škofijskemu poslopju dozidane hleve, ki se res niso prilegali sicer lepi palači in stolno cerkev zakrivali,

so v pondeljek pričeli podirati po dogovoru gosp. knezoškofa z mestnim magistratom.

— (Vabilo k društveni „besedi“ ljubljanske čitalnice) v nedeljo dne 3. aprila. Program: 1. F. S. Vilhar — „Moja ladija“, moški zbor (nov od skladatelja posvečen zboru čitalničnemu). 2. a) S. Thalberg — „Nocturne“, Des-dur op. 21 Nr. 2. b) F. Chopin — „Grande valse brillante“ op. 18., igra na glasoviru gospica Marija Kobilca. 3. Rode — „Notturme“, za gosli in harmonium, na gosli igra gosp. Klein, na harmoniju gosp. Maier. 4. Winter — „Jadransko morje“, veliki moški zbor s spremljevanjem glasovira, na glasoviru spremlja gosp. Maier. 5. Beriot-Osborne — Fantazija po motivih opere „Viljem Tell“, za gosli in glasovir. Na goslih igra g. Klein, na glasoviru g. Maier. — 6. „Blaznica v prvem nadstropji“. Vesela igra v enem dejanji, česki spisal Fr. Šamberk, poslovenil Josip Starč. — Začetek ob pola 8. uri zvečer. K tej besedi uljudno vabi p. t. društvenike odbor čitalničin.

— (Poberki iz časnikov.) Ljubljanski butelj je v glasovito „Wien. allg. Zeit.“ toliko grdih laži nakupičil in med temi tudi gosp. deželnemu predsedniku o prihodnjih mestnih volitvah take besede potaknil, da je uradna „Laib. Zeitg.“ v 10. listu za potrebno spoznala vse te čenče kot „gole“ iznajdbe proglasiti. In to res po vsej pravici, kajti noben rodoljub ni ne besedice o tem slišal, kar „Wiener allg. Zeit.“ čenča, češ, da je deželni predsednik narodnim voditeljem objavil, da jim pri teh volitvah nikakor ne more na roke iti in sicer zato ne, ker vlada v sedanjo liberalno večino in njenega župana popolno zaupanje stavi.“ Vse od konca do kraja je laž. Narodnjaki niso g. deželnega predsednika nikoli pomoči prosili, ker so zadovoljni uže s tem, da vlada pri volitvah ne komandira in ne hujska uradnikov proti narodu in njenim zastopnikom.

Opomin! Zadnji čas je, da tisti, ki so ruski lan naročili, nemudoma po-nj pridejo.

Iz pisarnice družbe kmetijske.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Če na kant pritirana ustavoverska stranka nima otrobov vezati od razdora autonomistične večine, čenča o ministerskih krizah. Minister Dunajevski je neko tako govorico te dni izvrstno dobro stigmatiziral s tem, da je rekel: ministerstvo sedanje bode dalje obstalo, kakor bo ustavovercem ljubo.

— Klub desnega središča je gg. Obrezi, Tonkliju in Viteziču nálog dal, da načrtajo postavo za borso (denarne špekulante). Kakor je v zadnjem listu „Novic“ omenjeno bilo, je gosp. Obreza uže izročil ta načrt zbornici poslancev, po katerem, če postava obvelja, bode državni blagajnici okoli 12 milijonov samo iz dunajske borze došlo, poleg tega pa še od tržaške 3 milijone in praške 5 milijonov gold., tedaj skupaj 20 milijonov in to od taci ljudi, ki dosedaj od borznega dobička niso nobenega davka plačevali.

Telegram „Novicam“.

Dunaj 30. marca.

Ravnokar zvem za gotovo, da je na mesto dr. Zienderlerja za deželnega šolskega nadzornika imenovan direktor ljubljanske gimnazije gosp. Jak. Smolej. — Državni zbor razpravlja zemljiški davek.

30. marca ob 3. uri.

Ravno so bili Schauptovi in Payerjevi nasveti s 196 proti 112 glasovi zavrženi. „Fensterheld“ (Vesteneck) bo neki med Nemce premeščen.